

De eindbestemming van deze wandeling

Na de wandeling kom ik aan op de eindbestemming, de conclusie van mijn onderzoek. Ik heb mijn bevindingen, die je kan lezen in 'mijn schatten onderweg', afgezet tegen literatuuronderzoek. Hierdoor heb ik een analyse kunnen maken van de data die ik heb verzameld. Op basis van deze data-analyse trek ik mijn conclusies.

Voordat ik tot mijn eindconclusie kom, presenteer ik eerst mijn tussenconclusies. Ik houd hiervoor dezelfde indeling aan als in het vorige hoofdstuk.

Vervolgens geef ik antwoord op mijn deelvragen. In de eindconclusie geef ik antwoord op mijn hoofdvraag.

Tussenconclusie:

Beeldend lokaal

Uit de bevindingen blijkt dat werken in een beeldend lokaal als positief wordt ervaren door studenten; ze vinden het een gezellige ruimte en ze voelen en bewegen zich vrijer in de ruimte. Uit literatuuronderzoek komt naar voren dat de fysieke inrichting van klaslokalen invloed heeft op het gedrag en de prestaties van leerlingen. Er wordt benadrukt dat elementen zoals verlichting, kleur, akoestiek, temperatuur, zitopstellingen, ruimte-indeling en de aanwezigheid van planten en dieren een significante rol spelen in het leerproces (Allen & Hessick 2011). De literatuur leert mij dat de ruimte waar het onderwijs wordt gegeven een belangrijke rol speelt in het leerproces. Wanneer ik de bevindingen afzet tegen literatuuronderzoek dan kom ik tot de conclusie dat doordat het werken in een beeldend lokaal als positief wordt ervaren, dit ook een positieve bijdrage levert aan het gedrag en het lerend vermogen van studenten. Echter, er zijn ook studenten (niet de studenten die hebben meegewerkt aan de experimenten) die zich juist niet prettig voelen in een beeldende vorming lokaal. Zij ervaren te veel prikkels door de grote hoeveelheid materialen en de verschillende zitmogelijkheden. Voor deze studenten draagt het werken in een beeldende vorming lokaal dus niet bij aan hun leerprestaties.

Kennis op doen

Het uitgangspunt in het artikel "Belichaamd leren en doceren in kunsteducatie" (Bremmer & Nijs, 2024) is de volgende; "Bewegen kan op allerlei manieren bijdragen aan het leerproces. Het kan je concentratie verhogen, je kan leerstof beter onthouden of soms zelfs beter begrijpen". Dat dit in de praktijk zo werkt blijkt uit de bevindingen. Zowel tijdens de experimenten als in de interviews geven studenten aan dat doordat zij tijdens de les beeldende vorming vrij kunnen bewegen door de ruimte, zij de lesstof makkelijker onthouden. Verder stellen professoren Bremmer en Nijs (2024) dat het samenwerken met anderen van groter belang is bij het leren in en door kunst dan vroeger werd verondersteld. De relatie die aangegaan wordt met het materiaal, is een wisselwerking tussen de persoon en het materiaal. Soms doet het materiaal juist niet wat je wil maar daardoor word je wel "gedwongen om alternatieve ideeën te ontwikkelen". Uit de bevindingen blijkt dat het werken in een beeldend lokaal uitnodigt om te bewegen, studenten lopen letterlijk door de ruimte om materialen te zoeken of om bij medestudenten te kijken wat zij aan het doen zijn. Ook gaven studenten aan dat het samen reflecteren op het beeldende werk door hen als waardevol werd ervaren. Ik kom hiermee tot de conclusie dat het werken in een beeldende vorming lokaal studenten uitnodigt om te bewegen, en dat draagt vervolgens bij aan het leerproces. Dit resultaat zou dus kunnen gelden voor studenten die het werken in een beeldende vorming lokaal niet als positief ervaren. Maar omdat zij desondanks toch in beweging moeten komen, kan het werken in een beeldende vorming lokaal toch nog bijdragen aan het leerproces.

Beelden

In literatuuronderzoek “Een onderzoek naar de rol van expressievakken in het curriculum van de MBO-opleiding onderwijsassistent” (Braam et al., 2018) waarbij de waarde van expressievakken en cultuureducatie is onderzocht wordt gesteld dat kunst- en cultuureducatie uit drie aspecten bestaat:

“Productie, receptie en reflectie. Productie betreft het zelf produceren of uitvoeren van kunst. Hier leert de leerling artistieke technieken en expressievormen beheersen en een creatief proces doorlopen. Receptie betreft leren door kunstobjecten en producties te ervaren. Bij reflectie gaat het om nadenken en spreken over de betekenis van kunst” (Braam et al., 2018 p.).

Uit verder literatuuronderzoek wil ik inzoomen op de Visual Thinking Strategies (Yenawine, 2021). Het uitgangspunt van deze methode is het organiseren van open communicatie over kunst. De methode bestaat uit het bespreken en het stellen van vragen waardoor de student aangezet wordt om kritisch na te denken. De bedenker van de methode geeft aan dat deze methode geïntegreerd zou kunnen worden op verschillende vakgebieden om op deze manier het kritisch denken, taalontwikkeling en sociale interactie te bevorderen. In de interviews komt naar voren dat als de studenten met hun handen werken en beelden maken zij de theorie makkelijker voor zich kunnen zien en het waardevol vinden om over het gemaakte werk te praten met klasgenoten. De drie in het genoemde literatuuronderzoek genoemde onderdelen, productie, receptie en reflectie, komen alle drie terug in de wijze waarop de experimenten zijn opgezet en uitgevoerd. De studenten hebben een creatief proces doorlopen, ze kregen eigen regie, hebben beelden gemaakt en ze hebben hierop gereflecteerd. Het open met elkaar communiceren over de beelden was een belangrijk onderdeel tijdens de experimenten. Dit heeft er aan bijgedragen dat de student makkelijker tot leren komt. Hierbij wil ik als kritische noot opmerken dat de studenten die aan dit onderzoek hebben meegewerkt mogelijk al een voorkeur hadden voor praktisch werken en minder positief stonden tegenover theorielessen.

Ik, de docent beeldende vorming

Uit het boek *Basis van klassenmanagement* (Adams & Buys, 2024) blijkt dat als je als docent werkzaam bent in het onderwijs je sterk ontwikkeld moet zijn in het managen van klassen. Het klassenmanagement is een breed begrip en daarom wordt het uiteengezet in drie onderdelen. Het gaat om de inhoud van je les (didactiek), de specifieke kenmerken van de doelgroep (pedagogiek) en de manier waarop je de les of kennis overbrengt (onderwijskundig). Om dit tot een succes te maken zal je een relatie op moeten bouwen met en tussen je studenten, een zo productief en veilig leerklimaat creëren en zorgen dat de student kan leren om te leren. Wat in het MBO ook als een belangrijk onderdeel gezien wordt is de mens achter de docent. Het opbouwen van een persoonlijk relatie is de basis om een goede docent te kunnen zijn met deze specifieke doelgroep. Verdiep je in de doelgroep, waar zijn de studenten mee bezig in de tijd buiten school, wie zijn zij echt en waren liggen interesses. Verder blijkt dat dé MBO’er niet bestaat. “Er is een grote variatie onder de MBO’ers in onder andere type en niveau van de vooropleiding, leeftijd, sociaaleconomische status van de ouders,

beheersing van de basisvaardigheden en ambities voor een vervolgbaan” (Adams & Buys, 2024, p.72). Ik hecht als docent veel waarde in het opbouwen van een relatie met mijn studenten. Hier zet ik mij dagelijks voor in. Dit doe ik door echt aandacht te geven aan de student, complimenten te geven, een relatie op te bouwen en mij te verdiepen in de leefwereld. Uit de interviews met studenten en een collega blijkt dat de studenten mijn rol als docent als waardevol beschouwen.

Op didactisch, pedagogisch en onderwijskundig vlak concludeer ik dat mijn rol als docent beeldende vorming aansluit bij de behoeften van de studenten. Zij kunnen zichzelf zijn, zich vertrouwd voelen en optimaal leren. De opzet van mijn lessen, een korte introductie, zelfstandig werken onder mijn begeleiding en een gezamenlijke afsluiting in een sfeer van rust, veiligheid en wederzijds respect, versterkt mijn didactische positie. Ik kan me goed inleven in de leeftijdsfase van deze studenten en heb een duidelijke visie op beeldende vorming en het bredere kader van onderwijs binnen het MBO. Met enthousiasme voer ik mijn werkzaamheden uit.

Volgens de studenten ontbreekt het soms aan didactische, pedagogische en onderwijskundige kwaliteit tijdens de theorielessen. Zij geven aan dat ze langere tijd moeten luisteren naar theorie die niet altijd aansluit bij hun beleavingswereld. Daarnaast ervaren ze dat de theorieleraar niet altijd tijd maakt voor persoonlijk contact, en dat de sfeer soms rommelig en onrustig is, wat het begrijpen van de theorie bemoeilijkt.

Gevoel, motivatie en sfeer in de klas

In het artikel “Creëren van een welzijnsbevorderende leeromgeving” (Essenburg et al., 2024) worden een aantal strategieën genoemd die essentieel zijn voor het bevorderen van een positief gevoel voor de student over zichzelf, als ook over de klas en voor het bevorderen van de motivatie. In het artikel lees je terug dat er nog niet zo heel veel onderzoeken zijn gedaan naar specifiek de MBO student maar dat er toch heel veel overeenkomsten zijn met andere doelgroepen waardoor je wel van deze strategieën mag uitgaan. De strategieën die in het artikel worden belicht om een welzijnsbevorderende leeromgeving in het MBO te creëren, zijn een gevoel van verbondenheid creëren, de sociale leeromgeving en de rol van de docent. Een student moet zich veilig voelen in een leeromgeving als basis om goed te kunnen leren. De student moet zich verbonden voelen met de docent, met klasgenoten en met zichzelf om zich goed te voelen en tot leren te komen. De docent heeft een belangrijke rol en moet zich verdiepen in de student en de student daarbij echt zien en horen. De pedagogische kant van het docentschap is hierbij wederom erg belangrijk wordt gesteld in het artikel (Essenburg et al., 2024). Uit de bevindingen blijkt dat de studenten zich tijdens de experimenten mentaal beter voelden en meer energie hadden. Ze waren zeer gemotiveerd om met de opdrachten aan de slag te gaan en toonden zowel naar mij als docent als naar hun medestudenten een nieuwsgierige houding, er was dus een welzijnsbevorderende leeromgeving gecreëerd. Gedurende de twee uur durende experimenten werkten de studenten onafgebroken, zonder pauze te nemen of zich te laten afleiden door hun telefoon. Ze hadden een goede focus en gaven aan dat ze de sessies als plezierig ervoeren en ze voelden zich verbonden. Uit literatuuronderzoek wil ik de theorie van twee Amerikaanse psychologen benoemen. De

theorie heet Self-Determination Theory (SDT) (Ryan & Deci, 2017). Deze theorie richt zich op intrinsieke en extrinsieke motivatie en hoe dat invloed heeft op gedrag en ontwikkeling. De twee Amerikaanse psychologen stellen dat mensen drie basisbehoeften hebben die essentieel zijn voor motivatie. Namelijk autonomie, competentie en verbinding. Met autonomie wordt bedoeld de behoefte om zelf keuzes te maken en controle te hebben over het eigen handelen. Met competentie wordt bedoeld de behoefte om vaardigheden te ontwikkelen en effectief met de omgeving om te gaan. Tot slot wordt bedoeld met verbinding de behoefte om sociale relaties op te bouwen en zich verbonden te voelen met anderen.

Zij stellen dat leerlingen beter leren als zij autonomie krijgen, zich competent voelen wanneer zij sociale verbondenheid ervaren. Je zou dus op basis van deze SDT kunnen stellen dat als die drie onderdelen ontbreken een student niet tot leren komt en zich dus minder goed in zijn vel voelt zitten. Uit de bevindingen blijkt dat studenten door beeldende vorming autonomie hebben gekregen, doordat zij rond mogen lopen en doordat zij zelf materiaal mogen kiezen. Ze ervaren een gevoel van verbondenheid waardoor zij zich beter in hun vel voelden en meer tot leren kwamen. Aan de in de literatuur genoemde behoeften werd voldaan tijdens de experimenten, waardoor ik tot de conclusie kom dat in elk geval het experiment voor deze groep studenten heeft bijgedragen aan 'beter leren'.

Theorie

Uit de bevindingen blijkt dat als de uitleg van de docent kort is en de studenten snel zelf aan de slag gaan, er bij hen meer focus is. Ook blijkt uit de bevindingen dat als er een duidelijke koppeling gemaakt wordt met de praktijk de student intrinsiek wordt gemotiveerd. Uit het artikel "De impact van theoretische inzet en leervoorkeuren op mbo-studenten" (Redactie, 2024c) blijkt dat in het MBO onderwijs het van belang is om de goede balans te zoeken naar theorie en praktijk en de manier van leren om uiteindelijk betere leerresultaten te verkrijgen. In het artikel stellen zij dat de theorie essentieel en het fundament is voor het begrijpen van de verschillende vakken en het beroep. Zij stellen:

"Theorie biedt de theoretische achtergrond die studenten nodig hebben om hun praktische vaardigheden te begrijpen en toe te passen. Het helpt hen om de concepten, principes en processen te doorgronden die ten grondslag liggen aan hun vakgebied".

Ook stellen zij dat integratie van de theorie met de praktijk ervoor zorgt dat de studenten een compleet beeld krijgen van het beroep, en door op een praktische manier met de theorie aan de slag gaan dit hun leerervaring verrijkt. En dat het van belang is om het onderwijs aan te passen op de verschillende manieren van leren die er kunnen zijn (visueel, auditief, kinesthetisch leren) en daarmee de effectiviteit en de motivatie te kunnen verhogen onder een groep studenten. Door het gebruik van theoretische inzichten en inzicht in de verschillende manieren van leren blijken essentieel voor het succes van MBO studenten. Wanneer docenten de theorie op een effectieve manier koppelen aan de manier waarop studenten het beste leren, kan dit de leerervaring verrijken, de motivatie vergroten en de leerprestaties verbeteren. Door onderwijsstrategieën af te stemmen op de uiteenlopende behoeften van studenten en gerichte begeleiding te bieden,

ontstaat een leeromgeving die zowel effectiever als inclusiever is. Door afwisseling in lesmethoden, praktijkgerichte opdrachten en persoonlijke betrokkenheid kunnen scholen een leerklimaat bevorderen dat niet alleen de theoretische kennis versterkt, maar ook de praktische vaardigheden van studenten. Uit het artikel maak ik op dat zowel theoretische onderwijs als praktisch onderwijs belangrijk is en dat dit elkaar versterkt.

Uit de bevindingen haal ik op dat studenten theoretisch onderwijs als inhoudelijk belangrijk voor het beroep ervaren maar dat ze de manier van hoe de theorie aangeboden lastig vinden. Uit mijn experiment blijkt dat studenten het beeldend werken als rustgevend en ontspannen ervaren maar ook als soms lastig om de eerste stap te zetten en om te gaan met de tijdsdruk om alles af te krijgen, er blijkt dus niet een goede manier te zijn. Maar zoals de literatuur ook zegt is het juist de integratie van theorie met praktijk dat studenten echt helpt. Ik heb dit met elkaar proberen te combineren in mijn experiment, door een theorie les op een beeldende wijze aan te bieden en te koppelen aan de praktijk. Maar ik kom tot de conclusie dat beiden, zowel theorie onderwijs als praktisch onderwijs nodig is.

In 'Stilstaan op de route en terugkijken' lees je een uitgebreidere kritische reflectie op mijn onderzoek.

Deelvragen:

In de onderstaande tekst lees je mijn deelvragen en het antwoord naar aanleiding van de diverse onderzoeksmethoden die ik heb ingezet. De deelvragen zijn gekenmerkt door dat ze zijn onderstreept en dikgedrukt.

Om antwoord te kunnen geven op deze hoofdvraag heb ik een aantal deelvragen geformuleerd:

- Hoe ervaren studenten de theorielessen?
- Hoe ervaren de studenten de theorieles wanneer deze middels beeldende vorming wordt aangeboden?
- Welke elementen uit de les beeldende vorming, worden door de studenten genoemd die hen helpen in het begrijpen van de theorie?
- Hoe verschilt het werken met theorie in een beeldend lokaal van het werken in een theorielokaal?
- Wat kan de herhaling van de lesstof opleveren voor de student?

Hoe ervaren studenten de theorielessen?

Sommige MBO studenten, in ieder geval de 6 studenten die meegedaan hebben aan de experimenten, hebben minder affiniteit met de theorie zoals die nu aangeboden wordt in het onderwijs. Er zijn ook studenten die bewust niet hebben meegedaan met mijn onderzoek omdat ze liever een theorieles volgen dan een beeldende vorming les omdat ze niet zo creatief zijn volgens de reactie van studenten (persoonlijke communicatie, 16 september 2024). Uit mijn onderzoek is ook gebleken dat wanneer de theorie niet gekoppeld is aan de praktijk, het voor de student moeilijk is de theorie te onthouden en toe te passen. Bij de theorielessen moeten de studenten een uur stilzitten en moeten ze voornamelijk luisteren en hierdoor vinden de studenten die hebben meegedaan aan de experimenten de theorie ook moeilijker. Er is gebleken dat

de rol (didactisch, pedagogisch, onderwijskundig) van de docent hierbij ook een belangrijke factor in speelt.

Hoe ervaren de studenten de theorieles wanneer deze middels beeldende vorming wordt aangeboden?

De ervaring van de studenten die hebben meegewerkt met de experimenten is positief om met beelden te werken rondom een theorie. Dit komt doordat deze studenten de beelden voor zich zien en met hun handen aan het werk zijn. Door met beelden te werken ervaart deze student meer aansluiting bij de praktijk. Terwijl een talige les wordt ervaren als saai en sluit deze vaak niet genoeg aan bij de praktijk. Uit het onderzoek is gebleken dat het werken met een kleinere groep een voordeel is voor het opbouwen van een relatie met de student wat ook weer een positievere uitwerking heeft op de leerprestaties en het gevoel van de student. Om dit in een grote groep ook te kunnen bewerkstelligen is het belangrijk om pedagogisch en didactisch de les goed op te bouwen. Ook is uit onderzoek gebleken dat als de docent aandacht heeft voor de relatie met de student en de student echt ziet dit een positieve uitwerking heeft voor de ervaring van de student.

Welke elementen uit de les beeldende vorming, worden door de studenten genoemd die hen helpen in het begrijpen van de theorie?

MBO studenten hebben gemiddeld genomen een taalachterstand opgelopen en hebben daardoor meer moeite met talig onderwijs. Daarnaast sluit de manier waarop theorie lessen aangeboden worden niet altijd aan bij de MBO student waardoor de student de theorie niet volledig in zich op kan nemen, volgens de 6 studenten die hebben meegewerkt aan de experimenten. Wanneer een student in een kleinere groep kan werken, in een creatieve ruimte en eigen regie ervaart, komt hij tot leren komt is mijn ervaring. Dit zijn belangrijke elementen bij een les beeldende vorming. Geconcludeerd kan worden dat door op een beeldende manier met theorie bezig te zijn waarbij er meer aandacht is voor de theorie, de student de theorie ook beter snapt. De studenten die met het experiment hebben meegewerkt hebben de theorie beter onthouden. Dit bleek uit de theorie toets die zij een paar weken na het experiment hebben gedaan maar bleek ook uit een inventarisatie na 15 weken. Dit in tegenstelling tot de studenten die niet hebben meegedaan met het experiment. Doordat de student een beeld heeft gemaakt en op een visuele manier met de theorie bezig is geweest heeft de student de theorie beter onthouden. Uit de inventarisatie voor de start van de experimenten is namelijk gebleken dat ze niet bekend waren met de theorie van het gedragsveranderingsmodel van Balm. Dit geldt in ieder geval voor de 6 studenten die hebben meegewerkt aan de experimenten.

Welke elementen uit de les beeldende vorming, worden door de studenten genoemd die hen helpen in het begrijpen van de theorie?

Meer eigen regie ervaren en eigen keuzes kunnen maken in het beeldende materiaal, geeft de student een positievere ervaring en plezier in vergelijking met een talige les volgens de studenten die hebben meegewerkt aan de experimenten. De student ervaart ook meer enthousiasme en plezier doordat de lessen aangeboden worden in een beeldend lokaal en de docent die de lessen verzorgt een expert is op het gebied van het maken van beelden. Dit in tegenstelling tot het werken in een theorielokaal volgens de 6

studenten die hebben meegewerkt aan de experimenten. Door beelden in te zetten bij de uitleg van de theorie heeft de student meer inspiratie en begrip van de theorie om zelf ook beelden te maken en is daardoor actiever aan de slag en heeft meer plezier.

Hoe verschilt het werken met theorie in een beeldend lokaal van het werken in een theorielokaal?

Uit de bevindingen blijken vele verschillen te noemen. Het beeldend lokaal heeft meer ramen en dus lichtinval wat een gevoel van ruimte geeft. In het beeldend lokaal zijn veel meer materialen te gebruiken. Echter, het grootste verschil dat studenten ervaren tussen het werken in een beeldend lokaal of een theorielokaal is dat zij meer fysieke ruimte ervaren en een groter gevoel van eigen regie. Deze elementen, die met name te maken hebben met autonomie, worden als het meeste belangrijke verschil genoemd.

Wat kan de herhaling van de lesstof opleveren voor de student?

Uit mijn onderzoek is gebleken dat door de herhaling van het aanbieden van de theorie de kans van het onthouden van de theorie wordt vergroot. Daarnaast is de theorie eerst theoretisch aangeboden en daarna op een beeldende vorming wijze dus is er een grotere vorm van differentiatie waardoor de groep studenten de theorie ook makkelijker kan onthouden. Uit mijn onderzoek kan ik niet afleiden of het aanbieden van eerst beeldende vorming en dan theorie, of alleen beeldende vorming tot andere resultaten zou kunnen leiden omdat ik dat niet heb onderzocht.

Eindconclusie

In deze eindconclusie geef ik antwoord op mijn hoofdvraag. Mijn hoofdvraag is:

Wat is de ervaring van studenten met het aanbieden van theorie op een beeldende wijze op de MBO opleiding MZ niveau 4 met betrekking op begrip van en hun betrokkenheid bij de lesstof?

De studenten geven tijdens de experimenten aan dat ze het beeldende vorming lokaal een prettige ruimte vinden om in te werken. Uit literatuuronderzoek blijkt dat wanneer studenten in een ruimte werken die aansluit bij hun behoeften, dat het lerend vermogen wordt vergroot. Hieruit kan ik dus concluderen dat het beeldende vorming lokaal, voor in elk geval de studenten die hebben meegedaan aan de experimenten, bijdraagt aan het vergroten van hun lerend vermogen.

Uit het artikel "Voorkom overprikkeling bij hooggevoelige leerlingen" (Leraar24, 2022) blijkt dat sommige studenten juist het beste leren in een prikkelarme omgeving. Het beeldende vorming lokaal is dat juist niet. Daardoor kom ik ook tot de conclusie dat werken in een beeldende vorming lokaal niet voor iedereen geschikt is en dat sommige studenten beter leren in een klassiek theorielokaal. Het aangeboden onderwijs zou dus divers vormgegeven en veel differentiatie moeten bevatten om zo een hele klas, met verschillende type MBO studenten, het lerend vermogen te laten vergroten.

Uit de interviews met studenten blijkt dat zij het prettig vinden om tijdens de lessen in beweging te zijn. Daarnaast waarderen zij het reflecteren op hun gemaakte werk en ervaren zij de koppeling van theorie aan praktijk als motiverend. Literatuuronderzoek

suggereert dat wanneer studenten niet voortdurend stil hoeven te zitten en zelf kunnen bepalen wanneer zij bewegen, zij de theorie gemakkelijker opnemen door de toegenomen eigen regie. Bovendien blijkt dat onderwijs dat aansluit bij de leerstijl van mbo-studenten hun enthousiasme voor het leerproces vergroot. Hieruit concludeer ik dat de mogelijkheid om te bewegen en rond te lopen tijdens de lessen ondersteunend is geweest voor de studenten die deelnamen aan de experimenten bij het verwerven van theoretische kennis. Zij hebben daardoor vrijheid, autonomie en verantwoordelijk ervaren wat resulteerde in enthousiaste en gemotiveerde studenten. Door zelf aan het stuur te zitten van de eigen gemaakte keuzes en daarnaast te kunnen experimenteren met beeldend materiaal hebben zij nieuwe kennis opgedaan en geleerd.

De resultaten uit de interviews geven aan dat de studenten die deelnamen aan de experimenten het behulpzaam vonden om met hun handen beelden te maken ter ondersteuning van het onthouden van de theorie. Literatuur wijst uit dat productie, receptie en reflectie bijdragen aan het leerproces van jongeren. Hieruit concludeer ik dat het voor de betrokken studenten waardevol was om beelden te creëren naar aanleiding van de theorie. Door het maken van deze beelden begrepen zij de theorie sneller en konden zij deze langer onthouden. Door het maken van de beelden werd de theorie eigen gemaakt. Bovendien leidde het creëren van beelden, waar de studenten trots op waren, tot het delen van ervaringen en verhalen met mede studenten, waardoor zij ook van elkaar leerden. Echter, het aanbieden van een breed scala aan materialen kan voor sommige studenten het maken van een keuze bemoeilijken. In mijn lessen beeldende vorming merk ik dat de overvloed aan keuzemogelijkheden bij sommige studenten leidt tot stress, doordat het uitstellen van een beslissing wat resulteert in tijdsdruk. Daarom concludeer ik dat het voor bepaalde studenten niet wenselijk is om tijdens opdrachten in het beeldende vorming lokaal uit zoveel verschillende materialen te moeten kiezen.

Uit de bevindingen blijkt dat de studenten die deelnamen aan de experimenten het persoonlijke contact met mij als docent beeldende vorming als ondersteunend hebben ervaren. Ik heb de studenten autonomie gegeven in hun leerproces. Literatuur toont aan dat het opbouwen van een persoonlijke relatie en het creëren van verbondenheid met MBO studenten waardevol is voor hun motivatie. Hieruit concludeer ik dat mijn rol als docent beeldende vorming en de wijze waarop ik mijn lessen vormgeef, bijdragen aan een positief leerklimaat. Door persoonlijke interesse te tonen, voelen de studenten zich gezien en gehoord, wat bijdraagt aan hun leervermogen en motivatie en sfeer in de klas. Door zelf beelden te maken en te laten zien neem ik de student mee in een creatief proces. Dit is de kracht van mij als docent beeldende vorming en daarmee concludeer ik dat het divers samenstellen van een team docenten, verschillende experts, op het MBO heel waardevol is.

Dit onderzoek heeft veel handvatten gegeven bij de ontwikkeling van beeldende vorming en beeldend onderwijs. Verschillende facetten van de lessen beeldende vorming zijn ingezet en hebben tot positieve resultaten geleid. Het blijkt wel degelijk helpend te kunnen zijn voor studenten om tot leren te komen om de theorie op een beeldende vorming manier aangeboden te krijgen.

Aanbevelingen

Op basis van dit onderzoek kan de directie van de afdeling SMS beeldende vorming ruimer inzetten in het curriculum. Daarnaast zouden er meer ruimtes in het gebouw moeten zijn die creativiteit aanmoedigen zoals het beeldende vorming lokaal dat doet. Met kleine aanpassingen is dit in het huidige gebouw een mogelijkheid. Het is de moeite waard om theorielessen in een beeldende vorming lokaal aan te bieden om zo studenten meer tot leren te brengen.

Het beeldende vorming lokaal zou meer gebruikt kunnen worden in een lesweek. Een theorieles in een andere vorm geven zou ook heel waardevol kunnen zijn, in een beeldende vorming vorm. De sectie van docenten beeldende vorming zou daardoor iets uitgebreid moeten worden. De tijd van theorielessen opsplitsen in één helft theorieles, de andere helft beeldende vorming zou een manier zijn om onderwijs meer aan te laten sluiten bij de studenten. Dit is op dit moment een uitdaging vanwege praktische rooster zaken maar het zou interessant zijn om een pilot op te zetten.

De uitkomsten uit mijn onderzoek kunnen waardevol zijn in een bredere kunsteducatieve context. Ik durf te stellen dat beeldende vorming een vaste waarde zou moeten hebben in het MBO onderwijs, ongeacht de studierichting. In het artikel “Vakoverstijgend Cultuuronderwijs in het mbo voor brede vorming” (Ju, 2023) lees ik dat ik niet de enige ben die daar zo over denkt. Naar mijn mening is het belangrijk dat docenten beeldende vorming samenwerken en de spil zijn in de beeldende vorming lokalen. Als er meer samengewerkt gaat worden kunnen er ook cross-overs ontstaan tussen de verschillende opleidingen waardoor de student meer kennis en ervaringen op kan doen van de diversiteit in de maatschappij. Op die manier kan de student meer leren van andere studenten en zichzelf breder ontwikkelen. Hierbij staat het werken met je handen centraal en onderwijs wat studenten gemotiveerd en enthousiast houdt.

Link naar bronnenlijst:

<https://www.researchcatalogue.net/view/3403516/3403517#tool-3438837>